

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9.

Fylke: Akershus.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Enebakk.

Emne: Lauing.

Bygdelag:

Oppskr. av: Jens Jensen.

Gard: Nes.

(adresse): Dalefjerdings p. o.

G.nr. 41

Br.nr. 1 og 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. eia.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A.

1. Nå er det ingen som sanker lau. Tidligere var det hjelpefor i uår. Det var slut med lauingen før man begyndte å fore med cellulose under forrige verdenskrig.
2. Lauingen ble utført etter slåtten. Det var helst osp, ask, alm, rogn og silje men også noget björk.
3. Ask og alm ble rispet, osp rogn og silje ble brukket med henderne og björk ble hakket med en skiru.
4. Trærne ble hugget ned i den tid jeg kan huske. Men min far sa at før i tiden brukte dem å sage av toppen (å stive dem) for det var ofte forlite stråfor.
5. Rispelau ble lagt i små hauger og lau som var brukket eller hakket ble buntet sammen i kjärv. Alt lau ble kjørt inn helt nyt og ferskt. Det måtte ikke ligge ute natten over så det ble dugvått. I forknappe år var det god plass i laua så lauet ble aldrig stakket. Aa presse lau eller lage surfor av det er ukjendt.
6. Lauet ble kjørt i høyvognen. Når lauet måtte bæres et stökke tok man tre eller fire kjärv under armene. Rispelau ble båret i sekker eller i en forkurv frem til høyvognen. Dovning ble ikke brukt for å ta lau.

7. Laustrær vokste også på innmarken, men mest i havne-
hagen. Karer, kvinder og barn hjelpedes med å rispe,
bryte eller hakke lau.

8. Laukjærvane ble reist på høykaggen og rispelaet ble
lagt i tynne lag utover ~~h~~ skjellene. Det ble brukt som
hjelpedor til alle dyr ved siden av stråforet. Bjørke-
lauet ble helst brukt til sauene. Av ospelaet fik hes-
tene som regel et kjærv hver til nattfor.

9 Ask, alm og osp.

10. Almelausom ble rispet til grisen bar kvindene med
seg i forkle.

11,12,13,14 og 15. Fellesskap eller sameie fins ikke.

B.

1. Rakelau. 2. Askelau. 3. Med en almindelig höyrive.

4. Båret i sekk eller i en forkurv. 5. Ja.

6. Rakelaet ble foret opp straks. 7. Lauet ble ikke
blannet med no. 8. Rakelau var alltid simpelt for.

9. Det er ikke sanket rakelau siden forrige verdenskrig.

3037

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING